

Choroba zawodowa - przebieg procedury stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. Nr 105, poz. 869); ustawa z dnia 05 lipca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040)

Definicję choroby zawodowej zawiera Kodeks pracy w art. 235¹ wskazując, iż za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

Wykaz chorób zawodowych zawarty jest natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych

- (isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130001367/O/D20131367.pdf)

Zagadnienia proceduralne

Zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej może dokonać:

- pracodawca,
- lekarz podmiotu właściwego do rozpoznania choroby zawodowej (w każdym przypadku podejrzenia choroby zawodowej, lekarz lub lekarz dentyista, kieruje na badania w celu wydania orzeczenia o rozpoznaniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej rozpoznania, jednak obowiązek zgłoszenia do właściwych organów ciąży na lekarzu jednostki orzeczniczej)
- sam pracownik (za pośrednictwem lekarza sprawującego nad nim profilaktyczną opiekę zdrowotną) lub były pracownik (bezpośrednio do odpowiednich organów).

Zgłoszenia dokonuje się:

- właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu
- właściwemu inspektorowi pracy

*właściwość powyższych organów ustala się ze względu na miejsce wykonywania pracy lub według krajowej siedziby pracodawcy, w przypadku gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego gromadzona jest w tej siedzibie.

Zgłoszenia dokonuje się niezwłocznie, na formularzu, będącym załącznikiem nr 1 do Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r.

w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130001379/O/D20131379.pdf).

Przebieg postępowania:

Właściwy państwowy inspektor sanitarny, który otrzymał zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, wszczyna postępowanie, a w szczególności kieruje pracownika lub byłego pracownika, którego dotyczy podejrzenie, na badanie w celu wydania orzeczenia o rozpoznaniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej rozpoznania, do jednostki orzeczniczej I stopnia (nie stosuje się, jeżeli zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej zostało dokonane przez lekarza tej jednostki). Lekarz medycyny pracy zatrudniony w danej jednostce, wydaje orzeczenie o rozpoznaniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej rozpoznania, na podstawie wyników przeprowadzonych badań lekarskich i pomocniczych, dokumentacji medycznej pracownika lub byłego pracownika, dokumentacji przebiegu zatrudnienia oraz oceny narażenia zawodowego. Na podstawie materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim oraz formularzu oceny narażenia zawodowego pracownika lub byłego pracownika, właściwy państwowy inspektor sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Pracownik lub były pracownik, badany w jednostce orzeczniczej I stopnia, który nie zgadza się z treścią orzeczenia lekarskiego, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania przez jednostkę orzeczniczą II stopnia. Wniosek o przeprowadzenie ponownego badania składa się w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia lekarskiego, za pośrednictwem jednostki orzeczniczej I stopnia zatrudniającej lekarza, który wydał to orzeczenie.

Wydana w wyniku przeprowadzonego postępowania decyzja przesyłana jest:

- 1) zainteresowanemu pracownikowi lub byłemu pracownikowi;
- 2) pracodawcy lub pracodawcom zatrudniającym pracownika w warunkach, które mogły spowodować skutki zdrowotne uzasadniające postępowanie w sprawie rozpoznania i stwierdzenia choroby zawodowej;
- 3) jednostce orzeczniczej zatrudniającej lekarza, który wydał orzeczenie lekarskie;
- 4) właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

W terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej stała się ostateczna, sporządza się kartę stwierdzenia choroby zawodowej i przesyła ją do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych prowadzonego przez Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr. med. Jerzego Nofera w Łodzi.

Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych (dla chorób zakaźnych i pasożytniczych okres ten jest nieokreślony)

Jednostkami orzeczniczymi I stopnia są:

- 1) poradnie chorób zawodowych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy;
- 2) kliniki i poradnie chorób zawodowych uniwersytetów medycznych (akademii medycznych);
- 3) poradnie chorób zakaźnych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy albo przychodnie i oddziały chorób zakaźnych poziomu wojewódzkiego - w zakresie chorób zawodowych zakaźnych i pasożytniczych;

4) podmioty lecznicze, w których nastąpiła hospitalizacja – w zakresie rozpoznawania chorób zawodowych u pracowników hospitalizowanych z powodu wystąpienia ostrych objawów choroby.

Jednostkami orzecznictwa II stopnia od orzeczeń wydanych przez lekarzy zatrudnionych w jednostkach orzecznictwa I stopnia są instytuty badawcze w dziedzinie medycyny pracy.

*właściwość powyższych jednostek ustala się ze względu na miejsce wykonywania pracy lub według krajowej siedziby pracodawcy, w przypadku gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego gromadzona jest w tej siedzibie.

Ważne!

Decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej nie jest równoznaczna z przyznaniem świadczeń przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Świadczenia te przyznawane są po przeprowadzeniu przewidzianej prawem procedury i wydaniu decyzji o przyznaniu świadczeń przez właściwy Zakład Ubezpieczeń Społecznych.